

Matematiikan ja tilastotieteen laitos

Geometria 2013

Harjoitus 8

Tehtävissä 1 – 6 käsitellään asioita, jotka liittyvät luennoilla käynnissä olevaan inversion ja Poincaré'n kiekkomallin tarkasteluun. (Asiaan liittyviä kopioita M. J. Greenbergin kirjasta saa luennoitsijalta.) Tehtävissä 7 ja 8 harjoitellaan trigonometrisiä yhtälöitä.

1. Oletetaan, että ympyröiden γ ja δ keskipisteet ovat O ja P. Oletetaan, että ympyrät leikkaavat toisensa kohtisuoraan pisteissä A ja B. Laske kulmien $\angle AOB$ ja $\angle APB$ summa.
2. Oletetaan, että ympyrä δ leikkaa ympyrää γ kohtisuoraan. Määritä ympyrän δ kuva inversiossa ympyrän γ suhteen. Miten yksittäiset ympyrän δ pisteet kuvautuvat?
3. Piirrä ympyrää γ vastaavaan Poincaré'n kiekkomalliin 30° kulma, jonka kärki ei ole ympyrän γ keskipiste.
4. Tarkastellaan homotetiaa, jonka homotetiakeskus on origo ja homotetiasuhde on 3. Määritä suoran $2x + 3y = 4$ kuvajoukon yhtälö.
5. Tarkastellaan samaa homotetiaa kuin tehtävässä 4. Määritä ympyrän $(x - 3)^2 + (y - 2)^2 = 1$ kuvajoukon yhtälö.
6. Tarkastellaan samaa homotetiaa kuin tehtävässä 4. Määritä ympyrän $(x - 1)^2 + y^2 = 9$ kuvajoukon yhtälö.
7. Ratkaise yhtälö $\sin 2x = \cos x$.
8. Ratkaise yhtälö $2 \sin x + 3 \cos x = 1$ etsimällä ensin r ja ϕ , joille $2 = r \sin \phi$ ja $3 = r \cos \phi$.